

Kokkepigenes kælder køkken blev til familiens lyse knudepunkt

AF Christina B. Kjeldsen - Foto: Danske Boligarkitekter

Man kan da ikke have køkkenet i kælderen, kan man? Jo, især når det fine, gamle byhus er født med det, og en dygtig arkitekt formår at forvandle kokkepigenes dunkle kogeværksted til en lyst og hyggeligt køkkenalrum. Se her, hvordan familien i Svendborg fik lige det, de ønskede sig.

Forestil dig bankdirektøren og hans familie sidde i de fine stuer, parate ved det statelige spisebord, sirligt dækket med det fine service og sølvtøj. Ud af en lille, smal dør, gemt bag et stort anretterskab, kommer kokkepigen, bærende på aftenens retter, som hun har tilberedt nede i kælder køkkenet. Her i de fine stuer skal maden bare nydes, og madlavningen hverken ses, høres eller

lugtes.

Scenen er som taget ud af Matador, selv om det her ikke er foregået i fiktionens Korsbæk, men i virkelighedens Svendborg. Gitte Miller Balslev og hendes familie købte bankdirektørens gamle villa for tolv år siden. Indtil da havde huset fra 1890 kun haft tre ejere og var charmerende og smukt i sig selv.

Men køkkenet lå stadig i kælderen – omend i en moderniseret version – og den dunkle kælderformemmelse hang ved.

– Modsat de andre huse her på vejen var køkkenet aldrig blevet rykket op i forbindelse med stuerne, sådan som man jo plejer at gøre i moderne hjem. Ved første øjekast var det meget mørkt, kedeligt og fodkoldt rum, der på det tidspunkt kun havde tre små vinduer ud mod en gård. Men vi kunne faktisk godt se potentialet i at beholde køkkenet hernede og åbne op mod haven, fortæller Gitte Miller Balslev

Haven er nemlig et helt kapitel for sig. En stor, parklignende grund, godt afskærmet fra vejen – og det var den, der skulle i spil, som arkitekt Jørgen Dahlgaard formulerer det. Han blev tilknyttet familiens kælder køkken-projekt og øjnedede med det samme muligheden for at trække haven helt ind i kogegemakkerne.

– Haven er en helt anden verden fra den ellers trafikerede vej, som huset vender ud mod – nærmest en fredfyldt park, hemmelig og skøn – og det var jo den, familien skulle få kontakt med, fortæller han.

[Se flere projekter af Jørgen Dahlgaard](#)

Og det passede familien på fem rigtig godt – faktisk var det jo det, de gik og drømte om.

– Vi havde drømmen om direkte adgang, at køkkenet flød i et med spisepladsen udenfor, næsten som et og samme rum, og at det skulle være ligeså bekvemt at sidde ude som inde. Jørgen (Dahlgaard, red.) talte meget om, hvordan vi ville bruge rummet. Vi talte ikke begrænsninger og økonomi til at begynde med, men kun drømme. Legede at alt kunne lade sig gøre, og spoilede så baglæns i forhold til vores budget derfra, fortæller Gitte.

Kælder køkkenet vendte inden ombygningen ud mod en stor jordvold, som terrassen ved stuerne ovenpå hvilede på. Den skulle med andre ord væk for at lyset og haven kunne komme ind til køkkenet. Det krævede særlige beregninger fra bygningsingeniøren, for arkitekten var indviede i tvivl, om, at der skulle graves så meget fri af huset som muligt, for at give plads til det store vinduesparti, som kunne lukke det grønne indenfor. Og hvor familien gik all in på at få rammerne helt perfekte, valgte de ikke at købe et helt nyt køkken.

[Se flere projekter hos Danske BoligArkitekter](#)

[Fakta]– Det vigtigste har været at fornemme udearealet. Til gengæld har vi genbrugt nogle af de gamle køkkenelementer, der er blevet bygget op i en ny indretning. Man kan hurtigt blive forblændet af tidens mode i forhold til køkkendesign. Det er jo ikke lågerne, der kendetegner rummet, men derimod rammerne og selve indretningen. Og den er tænkt igennem her, så spisebordet står med enden ud til vinduerne, alle er belyst ligeværdigt og ingen har ryggen til udsigten, fortæller arkitekt Jørgen Dahlgaard, der er tilknyttet Danske Boligarkitekter.

Resultatet er blevet et rustikt, men moderne rum, der passer til familiens livsstil med mange børn, kammerater, god mad og gæster.

– Jeg synes det er en nænsom renovering, selv om der er sket en masse med huset. Essensen fra kokkepigenes tid er bevaret, men nu bor vi her også. Man ville jo aldrig bygge et hus på den her måde i dag, men jeg er glad for, at vi kunne se ideen i det, da vi flyttede ind, fortæller Gitte Miller Balslev.

[Læs mere om kælderen og hvordan du bygger den om](#)

1890'er-arkitektur i nyt lys

Familiens køkken blev var omkring mange løsninger, da de skulle udtænke vinduesløsningen til kælder køkkenet – for hvor meget kunne huset bære, at blive gravet fri?

– Vi prøvede alt, hvad vi kunne forestille os. Små bitte døre, glughulleløsninger, høje vinduer. Hele tiden med overvejelser omkring, hvor meget jord vi turde grave væk, og hvor fundamentet kunne holde. Jørgen (Dahlgaard, red.) udfordrede os på skala og pressede os lidt på størrelsen. Som han sagde; I vil jo gerne have udsyn, ikke kun lys, fortæller Gitte Miller Balslev.

I samarbejde med entreprenøren Guldfeldt blev der beregnet, nøjagtigt, hvad der skulle til, for at husets konstruktion holdt. Nu kom spørgsmålet om æstetikken. For da det høje hus var blevet gravet yderligere fri, så det nærmest ud som om, det ville vælte – og familien ville stadig gerne have mulighed for at komme ud fra stuerne oven på. Løsningen blev en svalgang i stål, der bryder facaden med en bundlinje og giver balance. Herudover er fundamentet blevet malet mørkt, og resten af huset har fået en hvid make-over.

En rar kælder

Varme, akustik og lys er det, der kendetegner, om et rum er rart at være i, eller ej – især når det gælder kælderen. Husk gulvvarmen, indret med bløde møbler og tæpper, der fanger lyden og prioriterer en vinduesløsning, der lukker så meget lys ind som muligt. Familien her overvejede først at spare gulvvarmen væk, men blev overtalt til at prioritere den af arkitekten.

– Først kunne jeg ikke lige overskue det, for jeg tænkte hele tiden, at det jo ville blive dyrt. Men han sagde jo direkte til os, at vi ville lukke det resten af vores liv – og han havde jo så meget ret! Vi ville ikke kunne leve i det her køkken uden gulvvarme. Det er en kælder, men så alligevel slet ikke en kælder, fortæller Gitte Miller Balslev.

[Læs du med fra mobilen, kan du se billederne her](#)